

Pericopa Bo: Câți ani a durat robia evreilor în Egipt? [anul 5779]

În pericopa noastră ni se relatează că putem primi răspunsul exact (Exodul 12:40- 41):

"Și șederea fiilor lui Israel care au șezut în Egipt a fost treizeci de ani și patru sute de ani. Și a fost după treizeci de ani și patru sute de ani și a fost chiar în ziua aceea au ieșit toate oștirile Domnului din țara Egiptului".

Cifra avansată de pericopă atestă faptul că evreii au petrecut în Egipt 430 de ani. Însă numărul ăsta contrazice logica faptelor istorice și, ca de obicei, Rași ne învață de ce. Moșe este fiul lui Amram, care este fiul lui Kehat. Ultimul dintre ei apare în lista celor care au ajuns în Egipt. Noi mai citim că vârsta lui Kehat a fost de 133 de ani când a murit și a lui Amram de 137 de ani. Moșe avea 80 de ani la ieșirea din Egipt. În total 350 de ani, adică mai puțin decât 430. Socoteala asta nu este corectă că ei au născut copii nu după moarte, ci pe parcursul vieții. Avem, deci, nevoie de altă socoteală.

Prima problemă este de când începem numărarea anilor În Geneza 15:13 citim: *Și i-a spus lui Avram să ști negreșit că pribegi vor fi urmașii tăi într-o țară ce nu-i a lor și îi vor înrobi și îi vor chinui patru sute de ani.* Aici avem aproape același număr (mai puțin cu 30 de ani). Este important să înțelegem că numărarea anilor începe de când este amintit Galutul Egiptului din versetul de sus care este în povestea Brit Bein Habetarim. Rași ne învață că numărătoarea celor 400 de ani trebuie să înceapă cu nașterea lui Yițhak fiindcă este scris *pribegi vor fi urmașii tăi* și asta ne dă diferența de 30 de ani (din Brit Bein Habetarim până la nașterea lui Isaac) față de numărul din pericopa noastră - 430 de ani și cei 400 de ani din Geneza.

Acuma problema este că Galutul însuși a început cu plecarea lui Iacov și a familiei în Egipt. Rași ne face socoteala. Începând cu nașterea lui Yițhak, până când s-a născut Yaakov au trecut 60 de ani, iar Iacov a plecat în Egipt la vârsta de 130 de ani - în total. Așa că $400-190=210$ de ani și ăsta este, după Hazal și asta este tradiția, numărul anilor petrecuți de evrei în Egipt.

Există și alte idei. Sunt unii care susțin că durata Galutului s-a prelungit față de cât era stabilit. Ramban (rabi Moșe Ben Nahman) spune că Galutul s-a prelungit cu acești 30 de ani din cauza păcatelor pe care le-au comis evreii în Egipt:

"E bine cunoscut că fiii lui Israel în Egipt au fost foarte răi și păcătoși, au anulat Brit Mila, precum este scris (Ezechiel 20:8) Dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea și n-au vrut să Mă asculte; n-au lepădat ticăloșiile de la ochii lor și idolii Egiptului nu i-au părăsit. Atunci am zis: Voi vărsa asupra lor mânia Mea și urgia Mea o voi deșerta peste ei în mijlocul țării Egiptului. Și este scris (Iosua 24:14) Lepădați dumnezeii căroră au slujit părinții voștri dincolo de râu și în Egipt și slujiti-l pe Dumnezeu. De aceea s-a prelungit Galutul cu treizeci de ani. Ar fi meritat să se

prelungescă mai mult, dar au strigat [la Dumnezeu] și mult s-au rugat.”

Sunt și alții care susțin că, din contră, Galutul a durat mai puțin. Robia a fost atât de grea, încât diminuarea Galutului (adică eliberarea anticipată) a reprezentat o compensație divină acordată tuturor celor care au suferit.

O legendă foarte frumoasă despre scurtarea anilor ne aduce marele înțelept din Germania Haroș (Rabenu Așer) care a trăit în secolul al 13-lea. În comentariul lui la Tanach, la sfârșitul pericopei Șmot ne povestește că Patriarhii, în timp ce se rugau pentru binele poporului evreu, Hakadoș Baruch Hu i-a întrebat dacă vreunul vrea să renunțe la o literă din numele lui și astfel să se scurteze numărul anilor de robie. Avram și Iacov au răspuns că ei nu pot renunța, fiindcă au nevoie de toate literele. Dar a venit Isaac spunând că, deși numele lui trebuia să fie Isaac יִשָׂאֵק , el este de acord să fie Isaac יִצְחָק pentru a scădea din anii sclaviei diferența între literele Sin și Ṭade. Explicația este că numele trebuia să fie Ishaac cu Sin cum apare câteodată, de exemplu Psalmi 105:9. Deci, el a fost de acord să i se scoată 210 ani din nume. Diferența între simbolul literei Sin ס care înseamnă 300 și a literei Ṭade ט care înseamnă 90 este 210. Așa că, mulțumită lui Yiṭhak, în loc să dureze 400 de ani cum este scris, [Galutul s-a stabilit la numai 210 ani.](#)

Îmi pare rău că de data asta am învățat mai mult numere și fapte pe care în ebraică le numim Peșat, în loc să ne ocupăm de valori, dar și acest gen de aritmetică istorică poate avea o contribuție importantă la o înțelegere mai amplă și mai bună a Torei.